

CHÂU PHI VÀ KHU VỰC MĨ LATINH (thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX)

1. CHÂU PHI

a. Các nước đế quốc hoàn thành xâm lược và phân chia châu Phi.

Giữa thế kỷ XIX, các nước đế quốc đua nhau xâm xé châu Phi. Đầu thế kỷ XX, việc phân chia thuộc địa giữa các nước đế quốc ở châu Phi đã hoàn thành.

b. Các cuộc đấu tranh tiêu biểu của nhân dân châu Phi.

- Nguyên nhân: do chế độ cai trị hà khắc của chủ nghĩa thực dân.
 - Các cuộc đấu tranh tiêu biểu: Áp-đen Ca-đê (An-giê-ri), Át-mét A-ra-bi (Ai Cập), Mu-ha-mét Át-mét (Xu-đăng)...
- Nổi bật là cuộc kháng chiến của nhân dân Ê-ti-ô-pi-a chống thực dân Italia bảo vệ bảo vệ được nền độc lập cùng với Li-bê-ri-a cuối thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX.

* Nhận xét: Phong trào diễn ra sôi nổi,

thể hiện tinh thần yêu nước cao độ, nhưng cuối cùng đều thất bại do trình độ tổ chức thấp và sự chênh lệch về lực lượng.

2. KHU VỰC MĨ LATINH

- Mỹ Latinh bao gồm một phần Bắc Mỹ, toàn bộ Trung Mỹ, Nam Mỹ và những quần đảo ở vùng Caribê.

- Từ thế kỷ XVI-XVII, đa số các nước Mỹ Latinh đều là thuộc địa của Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha. Chủ nghĩa thực dân thiết lập chế độ thống trị phản động, gây nhiều tội ác dã man. Vì thế, phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc diễn ra quyết liệt, nhiều nước

giành độc lập từ đầu thế kỉ XIX, lập nước cộng hòa như Ha-i-ti, Ác-hen-ti-na, Mê-hi-cô, Pê-ru...

- Sau khi độc lập, các nước Mỹ Latinh có bước tiến bộ về kinh tế, xã hội. Tuy nhiên, nhân dân Mỹ Latinh phải tiếp tục đấu tranh chống chính sách bành trướng của Mỹ.

+ Năm 1823, Mỹ đưa ra học thuyết Monrô “châu Mỹ của người châu Mỹ”, thành lập tổ chức “Liên minh dân tộc các nước cộng hòa châu Mỹ” (Liên Mỹ).

+ Năm 1898, gây chiến với Tây Ban Nha, chiếm Ha-oai, Cu-ba, Puerto Rico.

+ Thực hiện chính sách “Cái gậy lớn” và “Ngoại giao đồng đô la” để khống chế Mỹ Latinh, biến khu vực này thành “sân sau” của Mỹ.

Câu hỏi ôn tập

1/ Dựa vào lược đồ sách giáo khoa, hãy cho biết thực dân châu Âu phân chia thuộc địa châu Phi như thế nào?

2/ Dựa vào lược đồ sách giáo khoa (hình 13/trang 29), lập niên biểu cuộc đấu tranh giành độc lập của nhân dân Mỹ Latinh đầu thế kỷ XIX.

3/ Hãy so sánh sự khác nhau giữa chủ nghĩa thực dân cũ và chủ nghĩa thực dân mới.

4/ Thực chất học thuyết Mơn-rô “châu Mỹ của người châu Mỹ” là gì?

5/ So sánh kết quả cuộc đấu tranh giành độc lập của châu Phi và Mỹ Latinh.

1918